

İzmir ve Ege Bölgesinde Kuraklık Alarmı...

Şebnem BORAN

Küresel ısınma korkutmaya devam ediyor.

22. yüzyılın kuraklık yüzyılı olacağı, küresel ısınmanın birçok ülkede tarım faaliyetlerinin durmasına ve tarımsal üretimde düşüşe neden olacağı haberleri basına yansıyor.

Uzmanlar, küresel ısınma devam ederse tarım dışında daha birçok problem oluşacağını ifade ediyor.

Son olarak, Tarım Bakanlığı da “Kuraklık Eylem Planı” hazırlattığını açıkladı.

Türkiye'nin küresel ısınmadan ne şekilde etkileneceği, hangi bölgelerde ne tür sıkıntılar yaşanacağı, buna karşılık hangi bölgelerde ne tür yeni fırsatlar doğacağı konularında çalışmalar yapacağını belirtti.

Küresel ısınma tüm dünya için kilit nokta haline gelerek yaşanırken; ılık ve yağışsız geçen kış mevsimi Türkiye'nin birçok bölgesinde kuraklık tehdidini beraberinde getirirken İzmir'in ve Ege Bölgesi'nin bu durum karşısındaki konumu bizim için önem taşıyor.

Bu noktada Ege Bölgesi'nin yağış ve barajlarının doluluk oranları ile ilgili verilerini inceleyerek kuraklıktaki konumumuzu belirlememiz yararlı olacaktır.

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 2007 yılı Ocak ayı yağış raporuna göre; 2007 Ocak ayı Ege Bölgesi yağış ortalaması 56 mm., normali 100 mm., 2006 Ocak ayı ortalaması ise 82 mm.dir.

Bu rakamlar doğrultusunda bölgemizde yağış normale göre yüzde 44, geçen yıl Ocak ayına göre yüzde 32 azalmıştır.

2006-2007 tarım yılı kümülatif yağış raporuna göre (1 Ekim 2006- 31 Ocak 2007); kümülatif yağışlarda bölge ortalaması 193 mm., normali 338 mm., geçen yıl ortalaması ise 308 mm.dir. Kümülatif yağışlara bakıldığında ise normale göre %43, geçen yıla göre %37 azalma gözlenmiştir.

AR&GE BÜLTEN 2007 MART - BÖLGESEL

Ege Bölgesi'nin bu yıl ve geçen yılın şubat aylarında ilk 15 günlük yağış ortalamalarına göre ise; 2006 yılında 76 mm olurken 2007 yılında 35 mm. olduğu görülmektedir. Buna göre yüzde 54 azalma gözlenmiştir.

Tablo 1. Yıllık Toplam Yağış Miktarı (kg/m²)

	2006	2005	2004
İZMİR	745.3	829.0	503.6
AYDIN	474.1	603.8	494.6
MANİSA	623.6	743.9	525.7

Kaynak: İzmir Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

İzmir için 2006 yılı toplam yağış miktarına bakıldığında ise, bir önceki yıla göre 76 kg. azalışla 745 kg. yağış düştüğü gözükmemektedir.

Aynı şekilde Aydın ve Manisa illerimizde de yağış miktarlarında düşüş söz konusudur.

Ayrıca, İzmir Meteoroloji Bölge Müdürlüğü 2006 Şubat–2007 Ocak arası döneme bakıldığında İzmir ve Afyon dışında Ege Bölgesi'nde kuraklığın mevcut olduğunu belirtmiştir.

Bölgemizle ilgili olarak bir başka araştırma da dikkat çekicidir. Londra Üniversitesi'nin yapmış olduğu "Dünyanın Kuraklık Tahminleri" araştırmasına göre, Türkiye'de batı kesimde "az" düzeyde kuraklık olacağı tahmin edilmektedir.

Araştırmada İç Anadolu Bölgesi'nde ise "orta düzey" de kuraklık gözüküleceği bu yüzden özellikle bu bölgemizde su tasarrufuyla ilgili atılması gereken adımların aciliyeti gösterilmektedir.

İzmir ve Çevresindeki Barajların Doluluk Oranları

Tablo 2. İzmir, Uşak ve Manisa İllerindeki Barajların Doluluk Oranları

	26.02.2007	26.02.2006
Demirköprü	%39	%59
Marmara Gölü	%45	%61
Avşar	%22	%50
Sevişler	%42	%52
Kevser	%45	%97
Balçova	%45	%73
Güzelhisar	%65	%86
Ürkmez	%43	%66
Seferihisar	%15	%9
Tahtalı	%41	%49
Alaçatı	%36	%74
Kavakdere	%25	%14
Küçükler	%67	-

Kaynak: Devlet Su İşleri 2.Bölge Müdürlüğü

Tabloda belirtildiği üzere barajlarımızın doluluk oranları göze alındığında barajlarımızın doluluk oranlarının genel anlamda geçen yıla göre azaldığı dikkat çekmektedir.

Veriler bize barajların doluluk oranlarının azaldığını gösterse de, Devlet Su İşleri Müdürlüğü barajların doluluk oranlarının önümüzdeki aylarda beklenen yağışlarla artabileceğini belirtmişlerdir.

Ancak, örnek olarak kış aylarında beklenen yağışların olmaması ve havaların mevsim normallerinin üzerinde sıcak geçmesinden dolayı Alaçatı Barajı'ndaki su oranının ciddi bir biçimde düşmüş olduğunu görmekteyiz.

Bu bölgemiz açısından önem taşımaktadır.

Yetkililerin açıklamalarına göre uzun vadede Alaçatı Barajı'ndan sağlanamayacak ek su ihtiyacının en yakın olarak İzmir'den karşılanması gerekecektir.

İzmir'in su kaynaklarının ise ne kadar yeterli olduğu tartışmalıdır.

Tablo 3. Alaçatı Barajı

Yıl/ Ay	Su Seviyesi (m)	Su Miktarı (milyon m ³)	Doluluk Oranı
2006 / Ocak	18,30	12,7	% 71
2007 / Ocak	15,25	6,3	% 35

Ancak, bu veriler İzmir'in ve Ege Bölgesinin kuraklığa doğru adım adım ilerlediğinin bir göstergesi mi?

Öncelikle kuraklığı oluşturan unsurlara değinirsek, kuraklığın normalin altında yağış, düşük toprak nemi, sıcak kuru hava gibi birçok faktörün birleşiminin bir sonucu olduğunu belirtmeliyiz.

Bunun için sayılarla belirttiğimiz yağıştaki normal değerlerden sapma değerleri ve bölgemizdeki barajların doluluk oranlarının azalması bize kuraklık alarmının çaldığını gösterse de ülkemizde yağışların Tarım Bakanımız Mehdi Eker'in de belirttiği üzere %60'ının nisan ve mayıs aylarında geldiği göze alındığında kuraklık için erken bir tespit olduğu ve beklememiz gerektiğini söyleyebiliriz.

Bu kapsamda, 2007'de ciddi sıkıntı yaşanmaması için mart ve nisan ayları bölgemiz ve ülkemiz açısından kritik dönem olacaktır.

Ancak, yağış beklemek bir çözüm değildir.

Mevcut duruma göre tedbir alınması gerekmektedir.

Kuraklık nedeniyle;

- ❖ Şehirlerde içme ve kullanma suyu sorunu yaşanacağını,
- ❖ Barajlardaki su yetersizliği elektrik enerjisi sorununu ortaya çıkarabileceğini,
- ❖ Tarımsal sulama sorununun doğacağını ve
- ❖ Sanayinin su bulmakta zorlanacağını

söyleyebiliriz.

Bu yüzden kuraklığa ilişkin tedbirleri bir an önce almalı ve kuraklığın getirdiği sorunları çözmeliyiz.

Suyla ilgili bölgemizin ve dolayısıyla ülkemizin tüm değindiğimiz problemlerine bir an önce çözüm bulmalıyız.

Bu noktada hepimize önemli görevler düşüyor.

Öncelikle evlerimizde ve tesislerimizde suyu dikkatli kullanmalıyız.

Toplumsal tasarrufu sağlamalıyız.

Ayrıca, toplumumuzda su kullanımı bilincinin oluşturulması için televizyonlarda özellikle çocuklara yönelik programlar düzenlenmelidir.

Kuraklığın tarım politikalarımıza etkisini düşünürsek bir an önce kuraklık ve su yönetimi için çalışmalar başlamalıdır.

Kuraklık olayının bir merkezden sürekli izlenmesi gerekmektedir.

Kuraklığa dayanıklı bitki çeşitlerinin ıslahına yönelik araştırmalara öncelik verilmelidir.

Çiftçilerimizin suyu etkin kullanmasını sağlamalıyız.

Örnek olarak, sulamada damlama sistemi gibi tasarruflu su kullanımı için üreticilerimiz teşvik edilmelidir.

Damlama sistemi, toprağın her karışının dengeli şekilde sulanmasını sağladığı gibi, verimi ve kaliteyi de arttırmaktadır.

Alınacak tedbirlere rağmen kuraklıktan zarar görecektir çiftçilerin mağduriyetini gidermek ve ihtiyaç duyulan tarımsal ürünlerin temini için gerekli ekonomik politikalar geliştirilmelidir.

Tablo 4. Yatırım Bütçesinde Devlet Su İşleri'nin Payı (YTL)

Yıllar	Devlet Yatırım Bütçesi	DSİ yatırım bütçesi	DSİ'nin Payı	Artış oranı(%)
1997	525.000	164.751	31.4	136.8
1998	1.000.000	239.118	23.9	45.1
1999	1.411.000	407.963	28.9	70.6
2000	2.350.000	741.578	31.6	81.8
2001	3.500.000	1.378.808	39.4	85.9
2002	5.736.000	2.539.065	44.3	84.1
2003	7.732.000	2.030.712	26.3	(-)20.0
2004	6.408.767	2.043.013	31.9	0.6
2005	9.353.279	2.657.195	28.4	30.1
2006	14.284.645	2.797.779	19.6	5.3
2007	12.080.000	2.640.300	22.0	(-)5.6

Kaynak: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Ayrıca, tabloda görüldüğü gibi ülkemizde yatırım bütçesinde Devlet Su İşleri'nin payı azalmaktadır.

Baraj projelerinin gerçekleşmesi ve kullanılabilir su kaynaklarının tamamını kullanmaya yönelik büyük projeler için bu payın mutlaka artırılması gerekmektedir.

Böylelikle su kaynaklarının geliştirilmesine yönelik araştırmalara daha fazla yatırım yapılabilecektir.

Kaynaklar:

- <http://www.tarim.gov.tr/>
- <http://www.meteor.gov.tr/2006/zirai/zirai-aylikkuraklik.aspx?subPg=B>
- <http://www.dsi.gov.tr/>